

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

Bærekraftig bruk av skogen som energileverandør og karbonlager

Rasmus Astrup

Landsskogtakseringen

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

Innhold

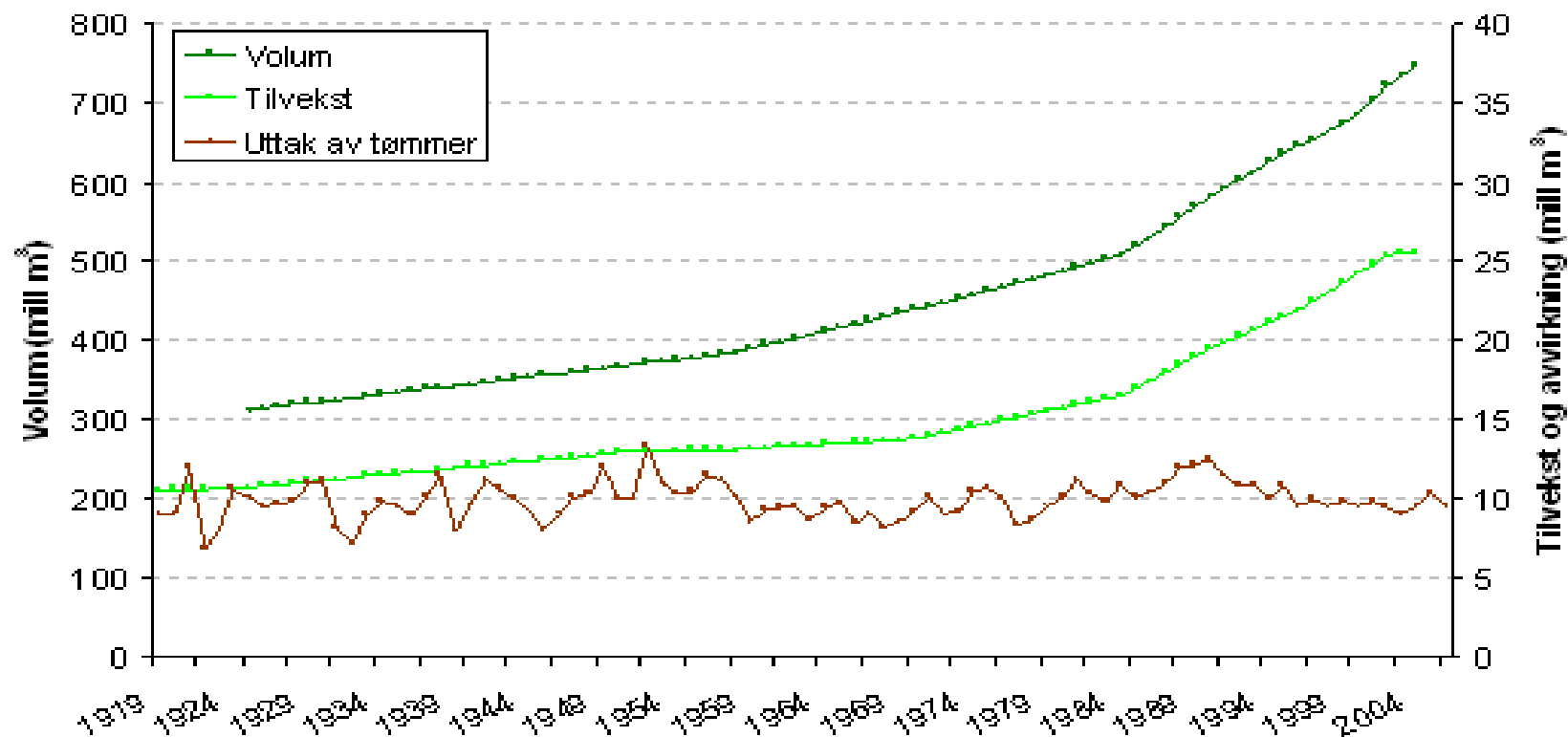
- > Skogens rolle som karbonlager og energileverandør

- > Utfordringen: 14 TWh innen 2020
  - > Marked for energivirke
  - > Miljømessige hensyn
  - > Skogressursene

- > Areal disponering ved økt bruk av skogen som energileverandør

Tilvekst og hogst – stort uutnyttet potensial

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

Data fra Landsskogtakseringen

> Systematisk utvalgskartlegging av Norges skogressurser

> Omfatter all skog

> Eneste "trær" som ikke er inkludert er:

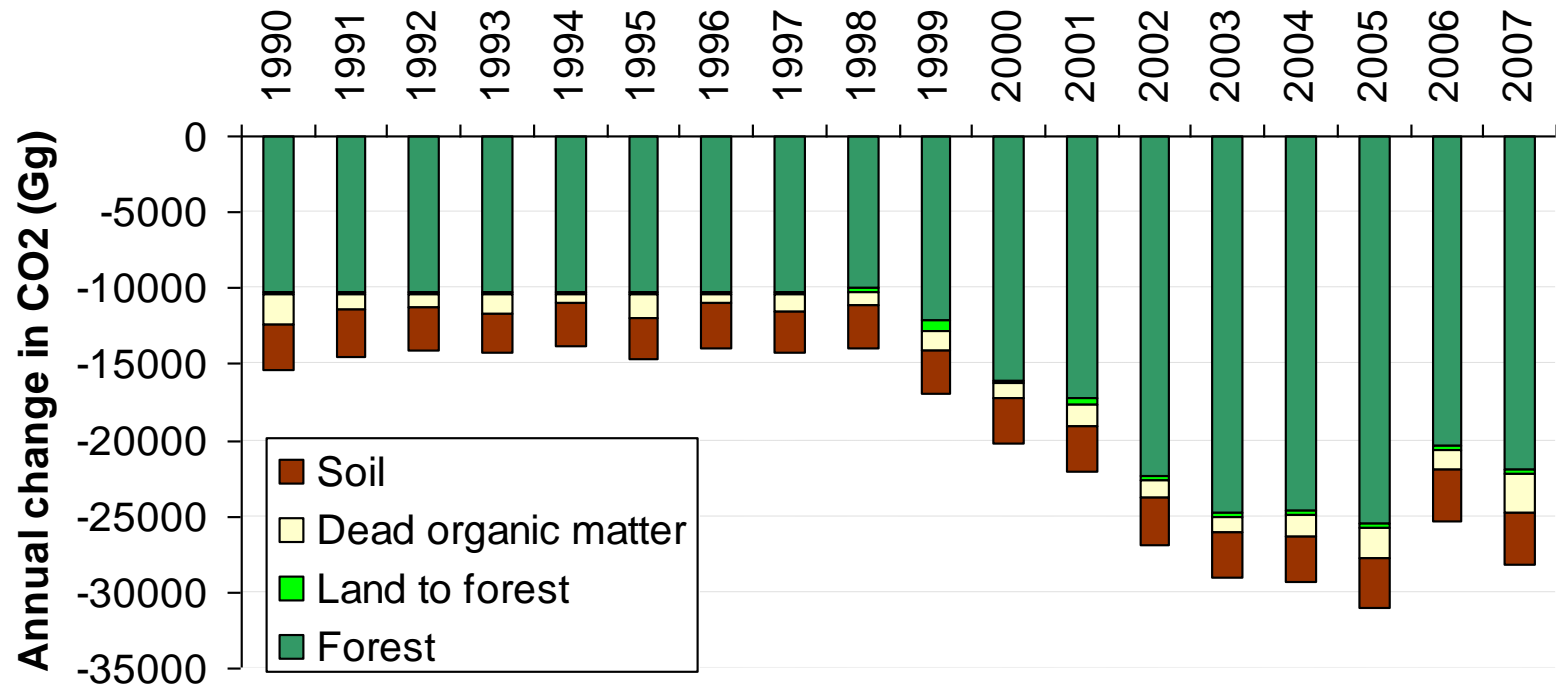
- > Enkelt trær i kulturlandskapet
- > Trær i hager
- > Kraftlinjer (ryddes hyppig)

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

Skogen som karbonlager

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

Et Aktivt Skogbruk

- > Skogen har to primære funksjoner innen klima-utfordringene:
  - (1) Karbonlagring
  - (2) Substitusjon av fossilt brennstoff

- > Hvis både karbonlager og substitusjon skal økes må skogens evne til biomasseproduksjon opprettholdes og økes

- > Gjennom aktiv skogskjøtsel er det mulig å øke den løpende karbonbinding (St. Meld. Nr. 39 (2008-2009))

“Utbygging av bioenergi med inntil 14TWh innen 2020” St. Meld. Nr. 34

- > Store skogressurser som kan utnyttas
  - > 14TWh tilsvarer 7 mill kubikkmeter tømmer ~ 70 % av dagens hogst

- > Utfordringene:
  - > Marked for energivirke
  - > Miljømessige hensyn
  - > Skogressursene

Utfordring 1: Marked og pris for energivirke

Marienborg varmesentral – Allskog skal levere masse virke til varmecentralen (Kilde: www.norsk-skogbruk.no)

- > Har ikke utbygget fjernvarme nett
- > I dag er ved er det største energivirke sortiment
- > Norge har historisk sett hatt veldig lave energipriser
- > Med dagens priser er det fortsatt på grensen til rentabelt å utnytte biomasse til bioenergi i Norge

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

Utfordring 2: Miljømessige hensyn

- > Volum, antall grove trer, og tilgang av død ved har økt kraftig de siste 100 år men vi er langt fra en urskogstilstand
- > Økt avvirkning kan komme i konflikt med visse miljøverdier
- > I dag er 15-20% av skogarealet beskyttet på en eller annen måte med hensyn til miljøverdier
- > Det er en utfordring å finne den beste måten å øke avvirkningen med minimal effekt på miljøverdiene

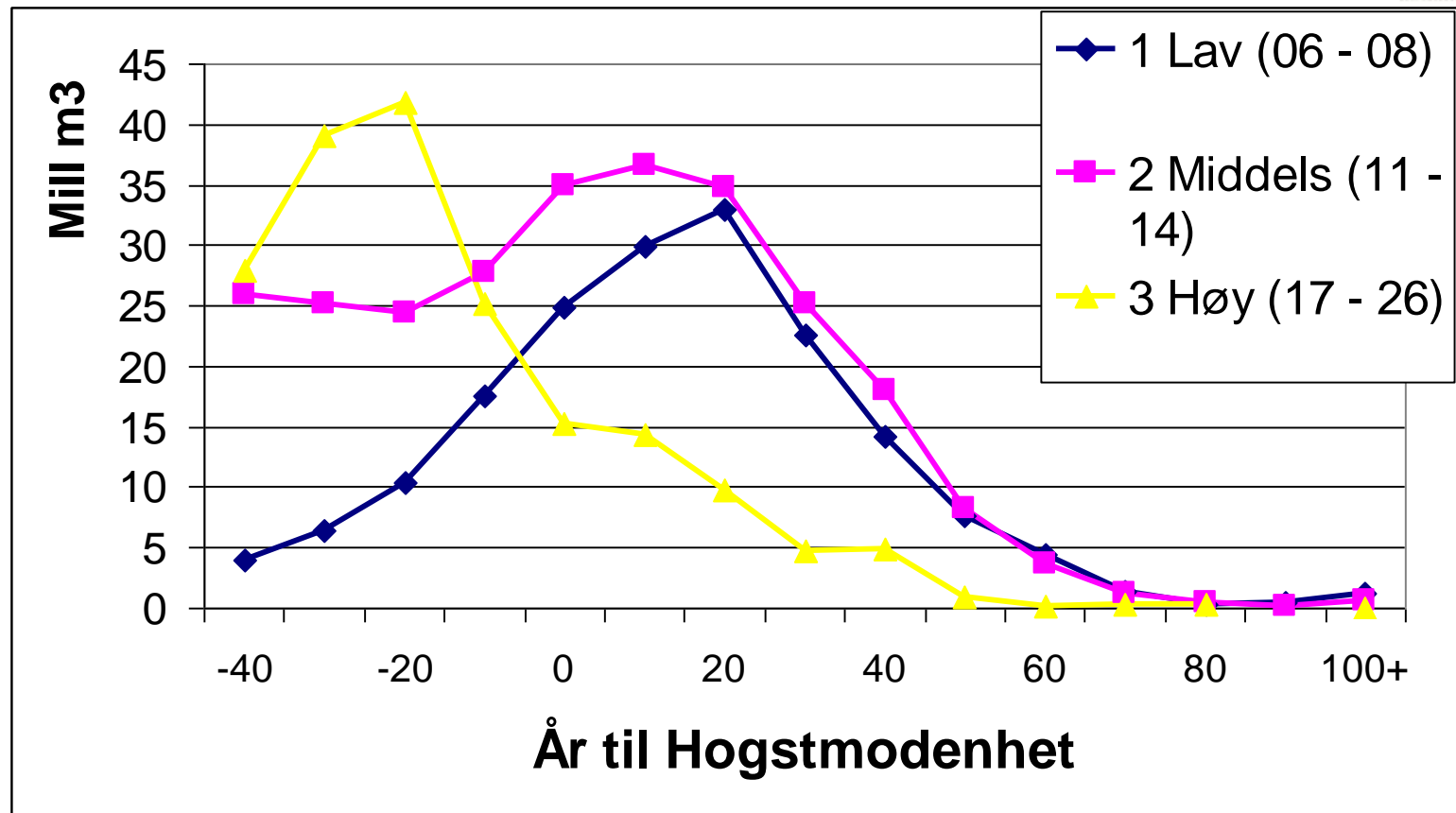
Foto: Volkmar Timmermann

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

Utfordring 3: Skogressursene

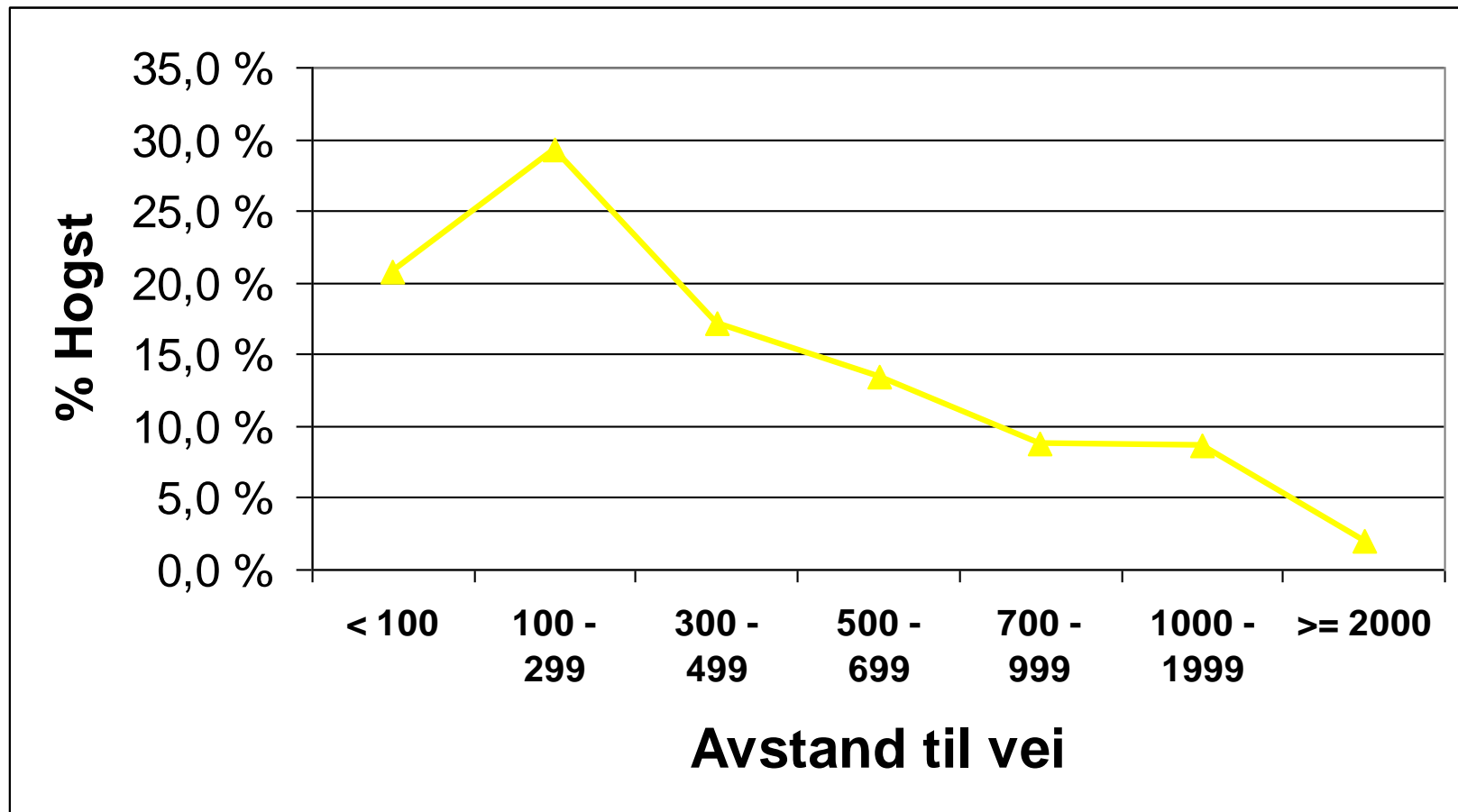

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

Tilgang til skogressursene

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

GROT: Greiner og Topp

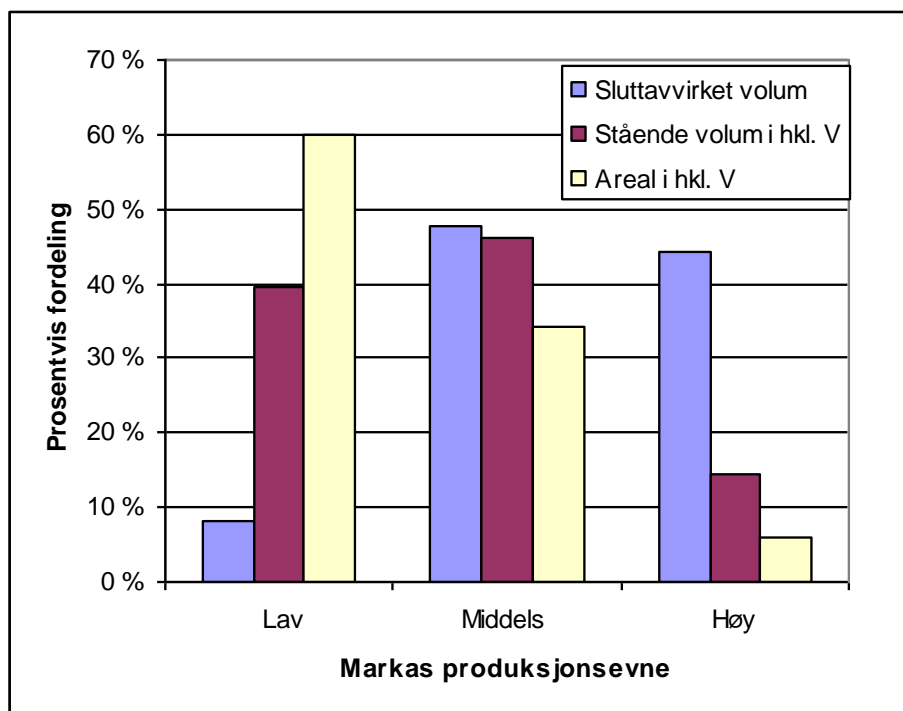
- > Hogstavfall (Greiner og topp) kan også brukes som energivirke
- > Total anslått mengde hogstavfall ved dagens avvirkning – 1,6 mill tonn tørrstoff ~ 8 TWh
- > Ikke alt kan utnyttes – 40 - 70% reduksjon
- > GROT utnyttelse er økonomisk på arealer med høy produktivitet og kort avstand til vei

Effektiv arealbruk ved økt avvirkning

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

> Biomasse uttak til Bioenergi er potensielt mulig hvor vanlig hogst er mulig

> Størstedelen av dagens hogst foregår på lokaliteter med høyere produksjonsevne nær vei

> Økt etterspørsel etter energivirke vil øke utnyttelsen av disse arealene

> Hvordan ønsker man å bruke arealene – er areal differensiering svaret?

Eksemplifisert: Fjellskogen versus granplantasjer på Vestlandet

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

> **Biomassen i fjellskogen:
20 mill. tonn**

> **Areal: Fjellskogen:
1,2 mill. ha**

> **Biomassen i granskogen på
Vestlandet:
26 mill tonn**

> **Areal: Granskogen på
Vestlandet:
140 000 ha**

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

Sammendrag

- > Stor tilvekst i skogen som kan utnyttes til bioenergi

- > Det er rom for økt utnyttelse, men ikke uten utfordringer
  - > Avsetning og marked
  - > Miljømessige hensyn
  - > Skogressursens fordeling

- > Biomasseuttak til bioenergi er lettest tilgjengelig på de samme arealene hvor hogst pågår i dag – Man kan overveie en type arealdifferensiering som kan skape høy utnyttelse og produksjon på disse arealene

skog+
landskap

NORWEGIAN FOREST AND
LANDSCAPE INSTITUTE

> **Takk for oppmerksomheten**